

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19.04.2011, sp. zn. 25 Cdo 4693/2008, ECLI:CZ:NS:2011:25.CDO.4693.2008.1

Číslo: 126/2011

Právní věta:

Na ambulantní ošetření zvířete v ordinaci veterinárního lékaře se nevztahuje objektivní odpovědnost za škodu na věci převzaté za účelem splnění závazku (§ 421 obč. zák.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.04.2011

Spisová značka: 25 Cdo 4693/2008

Číslo rozhodnutí: 126

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Zvířata

Předpisy: § 421 obč. zák.
§ 62 předpisu č. 166/1999Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O b v o d n í s o u d p r o P r a h u 8 r o z s u d k e m z e d n e 1 3 . 1 2 . 2 0 0 7 z a m í t l ž a l o b u n a z a p l a c e n í č á s t k y 4 3 9 7 0 K č s p ř í s l u ŝ e n s t v í m , p o ŝ a d o v a n é n a n á h r a d ě š k o d y z d ů v o d u ú h y n u k o c o u r a p ř i p o s k y t o v á n í v e t e r i n á r n í p ě č e ž a l o v a n ý m ; r o z h o d l z á r o v e ŋ o n á h r a d ě n á k l a d ů ř í z e n í .

K o d v o l á n í ž a l o b k y n ě M ě s t s k ý s o u d v P r a z e r o z s u d k e m z e d n e 2 2 . 7 . 2 0 0 8 r o z s u d e k s o u d u p r v n í h o s t u p n ě p o t v r d i l a r o z h o d l o n á h r a d ě n á k l a d ů o d v o l a c í h o ř í z e n í . V y š e l z e s k u t k o v é h o s t a v u z j i š t ě n é h o s o u d e m p r v n í h o s t u p n ě , ŝ e d n e 1 5 . 1 . 2 0 0 3 n a v š t ě v i l a ž a l o b k y n ě o r d i n a c i ž a l o v a n é h o v e t e r i n á r n í h o l é k a ř e s n e m o c n ý m k o c o u r e m , k t e r ý n e b y l s c h o p e n m o č i t . Ž a l o v a n ý p r o v e d l p u n k c i d u t i n y b ř í ŝ n í a o d s á t í m o č i . J e j í m r o z b o r e m b y l z j i š t ě n m e t a b o l i c k ý r o z v r a t o r g a n i z m u z v í ř e t e . V p ř ů b ě h u o š e t ř e n í k o c o u r u h y n u l . J a k o d ů v o d s m r t i b y l a k o n s t a t o v á n a z á s t a v a s r d c e v d ů s l e d k u l e d v i n o v é h o s e l h á n í a r o z v r a t m e t a b o l i s m u . P o ŝ a d o v a n á n á h r a d a š k o d y j e p ř e d s t a v o v á n a c e n o u u h y n u l é h o k o c o u r a v č á s t c e 4 0 0 0 0 K č a n á k l a d y ž a l o v a n é n a z n a l e c k ý p o s u d e k v č á s t c e 3 9 7 0 K č . P ř e s n á p ř í č i n a ú h y n u k o c o u r a n e b y l a z j i š t ě n a , n e b o ŝ n e b y l o p r o v e d e n o a n a t o m i c k o - p a t o l o g i c k é v y š e t ř e n í (p i t v a) . Ž a l o b k y n ě n e p r o k á z a l a p o r u ŝ e n í p o v i n n o s t i ž a l o v a n é h o p ř i o š e t ř o v á n í j e j í k o č k y a t í m p ř e d p o k l a d j e h o o p v e ř e n o s t i z a v z n i k l o u š k o d u p o d l e § 4 2 0 o b č . z á k . a n e b y l o p r o k á z á n o z p ů s o b e n í š k o d y o k o l n o s t m i , j e ŝ m a j í p ů v o d v p o v a z e p o u ŝ í t é h o p ř í s t r o j e č i v ě c i (§ 4 2 1 a o b č . z á k .) . Ž a l o v a n ý n e o d p o v í d á z a š k o d u n a p ř e v z a t é v ě c i a n i p o d l e § 4 2 1 o b č . z á k . , n e b o ŝ ŝ í v é z v í ř e j e

zvláštním druhem věci v právním smyslu a ustanovení zákona o věcech lze na živé tvory použít pouze přiměřeně v rozsahu, ve kterém to neodporuje povaze živého tvora a ustanovením zvláštního zákona na ochranu zvířat proti týrání (zákon č. 246/1992 Sb.).

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním, neboť jej považuje za zásadně právně významný, jelikož řeší právní otázku v rozporu s hmotným právem. Nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že v posuzovaném případě není dána odpovědnost žalovaného dle § 421 obč. zák. Uvedla, že žalovaný převzal kocoura (z právního hlediska věc) k ošetření a při dvou a půl hodinovém ošetření kocour uhynul, došlo tedy ke zničení věci. Žalovaný se své odpovědnosti za úhyn kocoura nemůže dle § 421 obč. zák. zprostit, neboť jde o odpovědnost objektivní. Brojí proti závěru odvolacího soudu, že zvíře je svou povahou zvláštní druh věci a že na povahu veterinární služby nelze § 421 obč. zák. použít. S poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2004, sp. zn. [25 Cdo 2109/2003](#), dovozuje, že zvíře je věcí v právním smyslu a odpovědnost za škodu na věci (tedy i na zvířeti) převzaté ke splnění závazku je nutno posuzovat dle § 421 obč. zák. Navrhla, aby dovolací soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že rozsudek odvolacího soudu je správný, neboť nelze na živé zvíře nazírat jako na věc v obecném smyslu. Činnost veterinárního lékaře při ošetřování zvířat nemůže být posuzována jako přebrání živého zvířete od majitele za účelem splnění závazku. Činnost žalovaného je upravena veterinárním zákonem (zákon č. 166/1999 Sb.), z jehož ustanovení § 62 plyne povinnost poskytnout odbornou veterinární pomoc a odmítnout ji veterinární lékař může jen z důvodů stanovených v zákoně. Z toho dovozuje, že veterinární péče nemůže být závazkovou činností, která je podrobena režimu objektivní odpovědnosti podle § 421 obč. zák., neboť se jedná o velmi specifickou činnost (podobnou činnosti lékaře).

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, účastnicí řízení zastoupenou advokátem; dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. pro zásadní právní význam napadeného rozhodnutí v otázce výkladu § 421 obč. zák. ve vztahu k odpovědnosti veterinárního lékaře za škodu vzniklou úhynem zvířete při poskytnutí ambulantního veterinárního ošetření, jež nebyla dosud v judikatuře Nejvyššího soudu řešena. Vzhledem k tomu, že dovoláním napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 22. 7. 2008, Nejvyšší soud o dovolání rozhodl podle dosavadních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. 7. 2009 – srov. bod 12. čl. II zákona č. 7/2009 Sb.).

Podle § 421 obč. zák. každý, kdo od jiného převzal věc, jež má být předmětem jeho závazku, odpovídá za její poškození, ztrátu nebo zničení, ledaže by ke škodě došlo i jinak.

Jde o objektivní odpovědnost, která se odvíjí od závazkového vztahu mezi účastníky, a vedle okolnosti, jak ke škodě došlo, je především podstatný obsah závazku, na jehož základě byla věc předána. I když zvíře je z právního hlediska považováno za věc, jak zdůrazňuje dovolatelka, tato jeho povaha sama o sobě nevyklučuje aplikaci § 421 obč. zák., a jak Nejvyšší soud již dříve dovodil, i odpovědnost za škodu na zvířeti, které bylo převzato za účelem splnění závazku, může být založena ustanovením § 421 obč. zák. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2004, sp. zn. [25 Cdo 2109/2003](#) nebo rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu SSR z 29. 11. 1985, sp. zn. 1 Cz 83/85). Skutečnost, že předmětem závazku je zvíře, tedy sama o sobě založení odpovědnosti podle § 421 obč. zák. nevyklučuje. Avšak na rozdíl od odpovědnosti chovatele za ztrátu či úhyn zvířete, jež mu bylo svěřeno do péče (např. k ustájení, ošetřování, krmení a tréninku koně, jak tomu bylo právě v případě, na nějž dovolatelka poukazuje), obsahem závazku veterináře v nyní projednávané věci bylo

provedení ambulantního ošetření nemocného zvířete.

Z § 62 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. (dále jen zákon), vyplývá, že i vztah soukromého veterinárního lékaře a osoby žádající od něho odborný veterinární úkon, je vztahem smluvním, který by obecně mohl spadat pod pojem závazku použitý v § 421 obč. zák. Důvodem, proč tomu tak není, je specifická povaha odborného veterinárního úkonu, který, spočívá-li v ošetření zvířete, je svou povahou shodný s činností lékaře. Lékařský zákrok je svou povahou natolik specifickou činností, že jej nelze podřadit pod ustanovení § 420a obč. zák. zakládající objektivní odpovědnost za škodu způsobenou provozní činností (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. [25 Cdo 4758/2008](#)), neboť by se ve svém důsledku jednalo o objektivní odpovědnost za výsledek poskytnuté zdravotnické služby, tedy odpovědnost za vyléčení. Stejná úvaha platí i v případě ošetření zvířete v ambulanci veterinárního lékaře, a to nejen ve vztahu k aplikaci § 420a obč. zák., ale i § 421 obč. zák., neboť odpovědnost za výsledek poskytnutého odborného veterinárního úkonu nemůže být dána pro existenci mnoha faktorů, které průběh léčení ovlivňují.

V této souvislosti nelze přehlédnout podobnost povinností veterináře a lékaře poskytnout odbornou pomoc (§ 55 odst. 2 písm. c/ zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu), když podle § 62 veterinárního zákona je veterinární lékař oprávněn odmítnout poskytnutí první pomoci zvířeti, tj. poskytnout odborný veterinární úkon v situaci, která přímo ohrožuje zvíře na životě, jen z důvodu ohrožení svého zdraví, kterému nelze účinně předcházet nebo bránit. Jestliže tato podmínka není splněna, je veterinární lékař povinen první pomoc zvířeti poskytnout. Stejná povinnost jej stíhá dokonce i v případě, kdy pro nedostatek součinnosti ze strany chovatele od smlouvy o poskytnutí odborného veterinárního úkonu odstoupil, ale jeho péče je nezbytná k tomu, aby nedošlo k utrpení zvířete, poškození jeho zdraví nebo jiné škodě, které touto péčí je možno zabránit (§ 62 odst. 2, věta druhá, zákona). I tato podobnost vede nutně k závěru, že by odpovědnost za škodu vzniklou z činnosti humánního a veterinárního lékaře měla být založena shodně, tj. dle § 421a obč. zák., je-li způsobena okolnostmi, které mají původ v povaze přístroje nebo jiné věci, jichž bylo při úkonu použito, nebo § 420 odst. 1 obč. zák., vznikla-li v důsledku porušení právní povinnosti ze strany veterinárního lékaře.

Rozhodnutí odvolacího soudu je tedy z hlediska důvodu uplatněného v dovolání (§ 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) správné, a proto dovolací soud dovolání žalobkyně zamítl (§ 243b odst. 2, věta před středníkem, o. s. ř.).

Dovolací soud v rámci přezkumu dle § 242 odst. 3 o. s. ř. neshledal, že by došlo k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., ani že by řízení před odvolacím soudem bylo zatíženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí věci.